

'2017 als verloren jaar'

Jan Werts analyseert Staat van Europa

Het jaar 2017 wordt een verloren jaar voor Europa, tenzij er onverhoopt nog een flinke crisis losbarst.

Jan Werts, correspondent van het Montesquieu Instituut in Brussel, maakt aan het einde van het jaar een sombere balans op: 2016 is een jaar om snel te vergeten, 2017 ziet er weinig belovend uit.

Alleen al de reeks nationale verkiezingen in lidstaten als Nederland, Duitsland, Frankrijk verlammen Europa. Omdat niets van belang zonder voorakkoord tussen Berlijn en Parijs gebeurt, zal de zaak heel lang stil liggen, vreest Europakenner Werts.

Alleen een 'onverhoopte' crisis [over de Euro, vluchtelingen, terrorisme] kan het gevoel van urgentie terugbrengen.

[Lees verder >](#)

Als een plumpudding?

Plaat van de maand



Zit Europa klem tussen de Verenigde Staten van Trump en het Rusland van Poetin? Voortbordurend op een oude klassieke spotprent ziet het Britse magazine The Spectator op de grens van 2016 en 2017 de toekomst niet al te rooskleurig in. De oorspronkelijke cartoon – Engeland (William Pitt) en Frankrijk (Napoleon) die samen de wereld verdelen als ware het een plumpudding bij Kerst - is aan het begin van de negentiende eeuw (1805) getekend door de Engelsman James Gillray (1756-1815). En was bedoeld als kritiek op de veronderstelde meegaandheid van het 'Westen'.

[Kijk en vergelijk >](#)

Nood aan Europa, nood in Europa

Column

Partners



Agenda

23 januari 2017, Den Haag

[Onderbuikgevoelens of echte onvrede?](#)

Haagsch College met Lodewijk Asscher

25 januari 2017, Den Haag

[De staat van de Nederlandse economie](#)

Haagsch College met Marieke Blom

26 januari 2017, Den Haag

[Haalt de PvdA 2025?](#)

Boekpresentatie

[Uitgebreide agenda >](#)

Cartoon



Europa volgens Peter van Straaten.

[Bekijk grote versie >](#)

“

'Our European Union is [...] in an existential crisis.'

Jean-Claude Juncker, Voorzitter van de Europese Commissie, in 'zijn' State of the Union in het

Aalt Willem Heringa, hoogleraar staatsrecht Universiteit Maastricht



Rutte vroeg recentelijk op het congres van de Europese liberalen aandacht voor de rol van de EU en de noodzaak om naar de wensen van de mensen te blijven luisteren. Ook bleek in zijn opvatting de EU cruciaal bij het zoeken van een geitenpaadje na het Oekraïne-referendum. Eurocommissaris Timmermans wees al weer iets langer geleden op de gevaren die de Europese samenwerking bedreigen. De Brexit, als en wanneer die gerealiseerd wordt doet afbreuk aan het EU-project, en verkleint de EU als relevante machtsfactor. En de politiek, althans zoals die zich laat aanzien, van Trump, wijst eerder op een nood aan een sterk Europa dan een verzwakkende Europese samenwerking.

[Lees verder >](#)

Unie & Lidstaten

Europa

- > [Europese Unie – kroniek van 2016](#)
- > [Europa - verschuivingen in Brussel](#)
- > [Brexit – een half jaar later](#)
- > [Italië – de erfenis van Renzi](#)



Op weg naar verkiezingen 2017 (1)



- > [Nieuw met stip \(3\): Forum voor Democratie](#)
- > [Verkiezingsagenda](#)
- > [Verkiezingslijsten](#)

Op weg naar verkiezingen 2017 (2)

- > [Verkiezingsprogramma's](#)
- > [... over Europa: plat en simpel](#)
- > [... over Europa: alle ogen gericht op Nederland](#)



Tussenbalans: Juncker



Gaat Jean-Claude Juncker als voorzitter van de Europese Commissie de - hoge - verwachtingen waarmaken? Is hij wel de 'belangrijkste man' binnen het Berlaymont?

[Lees verder >](#)

Tussenbalans: Tusk

Staat Donald Tusk, voorzitter van de Europese Raad, in de schaduw van zijn voorganger, Herman van Rompuy? Is hij meer dan een procedurele voorzitter?



[Lees verder >](#)

Europese Parlement op 13 september 2016.

[Lees verder >](#)

Uw mening

Het uiteenvallen van de Europese Unie is onvermijdelijk.



De staat van een parlementariër



Hans van Baalen

Het royaal gedecoreerde lid van het Europese Parlement dat er al jaren in slaagt zichtbaar te zijn.

[Lees verder >](#)

EU-rapporteurschappen in de Tweede Kamer

- [Attje Kuiken](#) (PvdA) Slimme grenzen
- [Marit Maij](#) (PvdA) en [Pieter Omtzigt](#) (CDA) Brexit
- [Yasimen Cegerek](#) (PvdA) circulaire economie
- [Jeroen Recourt](#) (PvdA) Europees Openbaar Ministerie
- [Martijn van Helvert](#) (CDA) en [Salimo Belhaj](#) (D66) Single European Sky
- [Remco Dijkstra](#) (VVD) European Rail Traffic Management System

Hoofdrobspelers in Maastricht in 1991

- [Piet Dankert](#) staatssecretaris van Buitenlandse Zaken
- [Wim Kok](#) minister van Financiën

Tussenbalans: Timmermans



Ontwikkelt Frans Timmermans, het Nederlandse lid in de Commissie, zich als crisismanager? Wordt hij meegezogen in de 'existentiële crisis' van de Unie?

[Lees verder >](#)

Tussenbalans: Europese Commissie

Wat heeft de Europese Commissie er van gemaakt? Met veel bombarie trad het 'team van Juncker' meer dan twee jaar geleden aan. Kan het die ambities waarmaken?



[Lees verder >](#)

Tussenbalans: Europees Parlement



Luidt het vertrek van Martin Schulz als voorzitter een verandering in? Zal het parlement zich zelfstandiger opstellen? Of gaat het Parlement door op de oude voet?

[Lees verder >](#)

Tussenbalans: Raad van Ministers

Gaat de Raad van Ministers een (nog) belangrijker rol spelen? Wat zijn de gevolgen van de Europese crisis voor de onderlinge krachtsverhoudingen in Brussel?



[Lees verder >](#)

En verder

Nieuws



Wat verandert er tussen Amerika en Europa met Trump in het Witte Huis? Een voorbeschouwing uit 'Leiden'.

[Lees verder >](#)



Toch een Europese Defensie Unie? Is het aantreden van Trump een wake up call? Beschouwing uit 'Leiden'.

[Lees verder >](#)



Kunnen de Oost-Europese landen de Europese integratie blokkeren? Analyse uit 'Leiden'.

[Lees verder >](#)



Hebben nationale parlementen echt zo weinig manieren om 'Europa' bij te sturen? Proefschrift in Maastricht.

[Lees verder >](#)



Hoe gaat het verder met het Oekraïne Verdrag? Of hoe gaat het 'geitenpaadje' van premier Rutte verder?

[Lees verder >](#)

- [Hans van den Broek](#)
minister van Buitenlandse Zaken
- [Ruud Lubbers](#)
minister-president
- John Major
premier Verenigd Koninkrijk
- [Jacques Delors](#)
voorzitter Europese Commissie
- François Mitterand
president Frankrijk
- Helmut Kohl
bondskanselier Duitsland

Verkiezingen in 2017

- Nederland
15 maart: Tweede Kamer
- Frankrijk
23 april: president
- Frankrijk
juni: parlement
- Duitsland
17 of 24 september:
Bondsdag
- Tsjechië
oktober: parlement

Subsidiegevers



Gemeente Maastricht



Provincie Limburg

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[Lees verder >](#)

[Eerder verschenen nummers >](#)

[Contact met de redactie >](#)

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)
[Europa](#)

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)
[Wat komt eraan](#)

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Valorisatie](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)